

ТИПОЛОГІЧНА ТА ПОРОДНА СТРУКТУРА БОРІВ І СУБОРІВ ЖИТОМИРЩИНИ

Лисак В.П., Панчук В.Л., Полівчук Ю.М.
Томчишин В.М., Черкасов І.Ю., студенти магістратури
 Науковий керівник: **Сірук Ю.В.**, к.с.-г.н, доцент, завідувач кафедри
 Поліський національний університет

У лісах Житомирщини лісовпорядкуванням виявлено 57 типів лісу в яких в якості переважаючих порід налічується 44 види дерев. У борах є 8 типів лісу, з яких 3 типи є осушеними. У типі лісу А₁С, частка площ якого становить трохи більше як 1 %, панівними є 4 деревні породи, серед яких 2 інтродуценти. Найбільш поширеним у борових умовах є тип лісу А₂С, частка площ котрого сягає понад 7 %. У цьому типі лісу налічується 8 головних деревних порід, з яких 4 інтродуковані (таблиця 1).

Таблиця 1– Породний склад лісів у типі лісу А₂С

Панівна порода	Площа, га
АКАЦІЯ БІЛА	9,7
БЕРЕЗА ПОВИСЛА	2764,2
ДУБ ЗВИЧАЙНИЙ	13,6
ДУБ ЧЕРВОНИЙ	39,8
СОСНА БАНКСА	52,3
СОСНА ЗВ. В ОСЕРЕДКАХ КОР. ГУБ.	2328,9
СОСНА ЗВИЧАЙНА	58117,8
СОСНА КРИМСЬКА	1,2
ЯЛИНА ЄВРОПЕЙСЬКА	8,7
Всього	63336,2

У А₃С виявлено лише 5 панівних порід, з яких лише одна інтродукована. Частка площ цього типу лісу є незначною – трохи більше ніж 1 %. В осушеному підтипі А₃СО головними породами є дві, площі цього типу лісу в регіоні мізерні – менше 0,2 тис. га. Також незначними є площі типи лісу А₄С – менше 1 %. Тут утворюють деревостани 5 деревних порід, з яких одна інтродукована. Більше ніж 1,1 тис га займає осушений підтип А₄СО, в якому в якості головних виступають лише дві деревні породи. Менше ніж 1 % площ покривають насадження у типі лісу А₅С, де домінантами є 3 види дерев. У осушеному підтипі А₅СО панують дві деревні породи, площі цього типу лісу невеликі – близько 0,9 тис. га.

У суборах лісовпорядкуванням виділено 13 типів лісу, з яких 5 осушених підтипів і 2 азалиєвих підтипи. Тип лісу В₁ДС є досить рідкісним у регіоні – менше ніж 0,4 тис. га, панівними у ньому є 4 види дерев, з яких 1 інтродуцент. Натомість у типі лісу В₂ДС в регіоні виявлено аж 22 головні деревні породи, з яких 8 – це немісцеві види, ареал яких поза

межами країни (таблиця 2). Даний тип лісу займає понад 20 % площ лісових земель.

Таблиця 2– Породний склад лісів у типі лісу В₂ДС

Панівна порода	Площа, га
АКАЦІЯ БІЛА	62,2
АРОНІЯ ЧОРНОПЛІДНА	3,8
БЕРЕЗА ПОВИСЛА	12148,4
БЕРЕСТ	0,2
БУК ЛІСОВИЙ	0,9
ВІЛЬХА ЧОРНА	11,7
ГОРІХ ЧОРНИЙ	3,7
ГРАБ ЗВИЧАЙНИЙ	2,1
ДУБ ЗВИЧАЙНИЙ	2046
ДУБ СКЕЛЬНИЙ	11,8
ДУБ ЧЕРВОНИЙ	256,4
КЛЕН ГОСТРОЛИСТИЙ	4,8
ЛИПА ДРІБНОЛИСТА	2,9
МОДРИНА ЄВРОПЕЙСЬКА	10,1
ОСИКА	87,6
СОСНА БАНКСА	32,4
СОСНА ЗВ. В ОСЕРЕДКАХ КОР. ГУБ.	9825,2
СОСНА ЗВИЧАЙНА	145477,2
СОСНА КРИМСЬКА	3,2
ТОПОЛЯ БІЛА	0,9
ТОПОЛЯ КАНАДСЬКА	1,7
ЧЕРЕМХА ЗВИЧАЙНА	0,3
ЯЛИНА ЄВРОПЕЙСЬКА	252
ЯЛИЦЯ БІЛА	0,4
ЯЛОВЕЦЬ ЗВИЧАЙНИЙ	2
ЯСЕН ЗЕЛЕНИЙ	0,4
Всього	170248,3

Дещо менша частка лісів представлена іншим типом лісу – В₃ДС (19 %). У цьому типі лісу насадження формують 18 видів дерев, з яких 7 інтродуцентів (таблиця 3). Азалиєвий підтип В₃ДСА також є досить поширеним на Житомирщині, частка площ лісових земель даного підтипу складає понад 3 %. У складі насаджень переважаючими є 10 деревних порід, з яких 4 інтродукованих. Осушений підтип В₃ДСО займає близько 3,8 тис. га на яких панівними є 6 деревних порід. Значно менш поширеним є азалиєвий осушений підтип В₃САО – менш ніж 0,3 тис. га. Переважаючими породами у насадженнях даного підтипу є 4 аборигенних види дерев. Рідкісним типом лісу у регіоні є В₃ЯДС (лише 5 га). У цьому типі лісу панівними є два види хвойних дерев.

Відносного поширення в регіоні набув також тип лісу В₄ДС частка площ якого складає близько 5 % від лісових ділянок. Панівними є 11 видів дерев, серед яких 4 інтродуценти. Азалиєвий підтип цього типу лісу В₄ДСА є менш розповсюдженим – близько 2 тис. га. У складі лісонасаджень домінують 6 аборигенних видів деревних рослин. Більш поширеним є

осушений підтип В₄ДСО, частка площ якого сягає майже 1 %. Серед панівних порід нараховується 5 видів, з яких сосна звичайна і береза повисла представлені майже на однаково. Подібно до вологих суборів осушений азалієвий підтип у сирому суборі В₄САО є досить рідкісним – менше ніж 0,1 тис. га. Насадження утворюють лише дві деревні породи – сосна звичайна і береза повисла.

Таблиця 3– Породний склад лісів у типі лісу В₂ДС

Панівна порода	Площа, га
АКАЦІЯ БІЛА	1,6
АРОНІЯ ЧОРНОПЛІДНА	7,5
БЕРЕЗА ПОВИСЛА	29336,3
ВІЛЬХА ЧОРНА	502,1
ГОРІХ СІРИЙ	1,5
ГРАБ ЗВИЧАЙНИЙ	1,6
ДУБ ЗВИЧАЙНИЙ	3765,5
ДУБ ЧЕРВОНИЙ	39,3
КЛЕН ГОСТРОЛИСТИЙ	0,6
ЛИПА ДРІБНОЛИСТА	0,1
МОДРИНА ЄВРОПЕЙСЬКА	16,4
ОСИКА	513,3
СОСНА БАНКСА	21,7
СОСНА ВЕЙМУТОВА	4,1
СОСНА ЗВ. В ОСЕРЕДКАХ КОР. ГУБ.	657,1
СОСНА ЗВИЧАЙНА	126183,3
ТОПОЛЯ БІЛА	4,9
ТОПОЛЯ КАНАДСЬКА	10,2
ТОПОЛЯ ЧОРНА	1,1
ЯБЛУНЯ ЛІСОВА	1
ЯЛИНА ЄВРОПЕЙСЬКА	322,3
	161391,5

У мокрих суборах виявлено два типи лісу. Більш поширеним є В₅БС, частка площ якого становить в регіоні понад 1 %. Переважаючими є 6 видів деревних порід.

Осушений підтип лісу В₅БСО охоплює незначні площі – трохи більше ніж 0,6 тис. га. У складі лісів домінують три породи – береза повисла, сосна звичайна і вільха клейка.